

ผลการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์พัฒนาสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
ของพนักงานบริษัท

หนังสืออ้างอิง
เฉพาะใจ สังคม

วิเศษ อันวงศ์

13 พ.ย. 2546

171040

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2546

ISBN 974-9604-62-8

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด บุญเรือง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิณี ชิดเชิดวงศ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(บาทหลวง ดร.วีระ ผังรักษ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วจินสุนทร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 17 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด บุญเรือง เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ วิณี ชิตเชิดวงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม ที่กรุณาให้คำปรึกษาทางด้านสถิติในการวิจัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร และ บาทหลวง ดร.วีระ ผังรักษ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย รวมทั้งพนักงานของบริษัท มอลเทน (ไทยแลนด์) จำกัด ที่ตอบแบบสอบถามและเป็นกลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

วิเศษ อ้นวงศ์

39921260 : สาขาวิชา : จิตวิทยาการให้คำปรึกษา ; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์/พนักงานบริษัท

วิเศษ อ้นวงศ์ : ผลการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์พัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของพนักงานบริษัท (THE EFFECTS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE PROGRAMME ON DEVELOPING INTERPERSONAL RELATIONSHIP) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมคิด บุญเรือง ค.ค., วิณี ชิตเชิดวงศ์ กศ.ม., ไพรัตน์ วงษ์นาม ค.ค., 196 หน้า ISBN 974-9604-62-8

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์พัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของพนักงานบริษัท กลุ่มตัวอย่างได้แก่ พนักงานบริษัทจำนวน 24 คน ที่มีคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคลต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งประชากรเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการใช้โปรแกรมฝึกความฉลาดทางอารมณ์ และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือโปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์ โดยทำการทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ติดต่อกัน 4 สัปดาห์ การทดลองแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ตัวประกอบเป็นตัวประกอบระหว่างกลุ่มหนึ่งตัวและตัวประกอบภายในกลุ่มอีกหนึ่งตัว และการทดสอบความแตกต่าง ระหว่างคู่แบบ นิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ผลการวิจัยพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 พนักงานกลุ่มทดลองมีคะแนนสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

39921260 : MAJOR : COUNSELING PSYCHOLOGY ;

M.SC. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORD : EMOTIONAL INTELLIGENCE/BUSINESS OFFICEER

VISATE AUNTWONG : THE EFFECTS OF EMOTIONAL INTELLIGENCE
PROGRAMME ON DEVELOPING INTERPERSONAL RELATIONSHIP . THESIS

ADVISORS : SOMKID BOONRUANG, Ph.D., VINEE CHITCHUTVONG, M.Ed.

PAIRAT VONGMAN, Ph.D., 196 P. ISBN 974-9604-62-8

The purpose of this research was to study the effect of emotional intelligence practice program on human relationship of business officers. The sample consisted of 24 business officers who had low human relationship level assessed by human relationship test. These officers volunteered to join in the programs. Samples were randomly assigned into 2 groups : (1) the emotional intelligence practice program group; (2) the control group, with 12 members in each. The interventions were administered to the experimental group for twelve sessions, three sessions per week. Each session was an hour long. The data collection procedure was divided into three phases : the pre-test, the post-test, and the follow-up periods. The researcher used repeated-measures analysis of variance : one between-subjects variable and one within-subjects variable and the Newman-Keuls method to analyze the data.

The results of the study revealed that there was a statistical significance at the .05 level in the interaction between the methods applied and the duration of experiment. The levels of human relationship of the officers in the experimental and the control groups were significantly different at the .05 level when measured at the post-test and at the follow-up phase.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
 บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการศึกษาวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล.....	7
ความหมายของสัมพันธภาพ.....	7
หลักพื้นฐานในการสร้างสัมพันธภาพ.....	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	19
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์.....	52
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	68
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
รูปแบบการวิจัย.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	87
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	87
สรุปการวิจัย.....	88
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก.....	106
ภาคผนวก ข.....	110
ภาคผนวก ค.....	114
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	204

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงผลการทำแบบทดสอบของเด็กมัธยมศึกษาปีที่ 4	56
2 คะแนนเฉลี่ยสัมพัทธภาพระหว่างบุคคลในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล ของพนักงานบริษัทที่ได้รับการฝึกโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์และกลุ่มควบคุม.....	76
3 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสัมพัทธภาพระหว่างบุคคลของพนักงานบริษัทในกลุ่มที่ได้รับการฝึกโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ และกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	77
4 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยสัมพัทธภาพระหว่างบุคคล ของพนักงานบริษัท ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง.....	80
5 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	82
6 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการในระยะหลังการทดลอง.....	83
7 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการในระยะติดตามผล.....	84
8 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของพนักงานบริษัท ที่เข้ารับการฝึกโปรแกรม ฝึกความฉลาดทางอารมณ์.....	85
9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสัมพัทธภาพระหว่างบุคคลของพนักงานบริษัท ที่เข้ารับการฝึก โปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์เป็นรายคู่ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลด้วยวิธีทดสอบของนิวแมน-คูลส์.....	86
10 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของพนักงานบริษัท กลุ่มควบคุม.....	87

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนภูมิสัมพันธ์ภาพ.....	18
2 แสดงโมเดลของความฉลาดทางอารมณ์ ตามแนวคิดของคูเปอร์ และซาวาฟ	38
3 แสดงผลของความฉลาดทางอารมณ์ จากการเรียนรู้ภายในตนและภายนอกตน	42
4 แสดงองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์.....	46
5 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลของพนักงานบริษัท ที่ได้รับการฝึกโปรแกรมความฉลาดทางอารมณ์ และกลุ่มควบคุมในระยะต่าง ๆ ของการทดลอง.....	78
6 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลในระยะต่าง ๆ ของการทดลองในกลุ่มพนักงานบริษัทที่ได้รับการฝึก โปรแกรมความฉลาด ทางอารมณ์และกลุ่มควบคุม.....	79
7 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของ การทดลอง.....	81